

okolnost, že před ní na pěšině 80 cm široké bylo tak volno, že umožněno její skutálení se dolů, svědčí o tom, že nebyla situace taková, při níž by byla odůvodněnou ztráta rozvahy. Z vyličení žalobkyně též patrno, že příčinou jejího úrazu nebyla kluzkost nebo nakloněnost stupačka. Pro tvrzení dovolatelčino, že by byla bývala stržena proudem osob vystupujících, není opory ani v její výpovědi ani ve výpovědi svědka B. Pohnutka, proč žalobkyně vzala na se ono risiko, snad aby si vzhledem k velké frekvenci zajistila v pražském rychlíku místo k sedění, jest zcela nerozhodnou, a nelze přeplněnost vlaku přičítati k vině nebo spoluvině dráhy, ježto jednak chybí příčinná souvislost mezi přeplněností vlaků a úrazem žalobkyně, a ježto dráze předpisy pro službu dopravní není předepsáno, by při větším návalu cestujících zajistila všem místo k sedění, ale naopak těmto je volno, jízdu nenastoupiti a žádati vrácení jízdného a nebo počkati na příští vlak. Z uvedeného jest patrno, že není tu viny ani spoluviny dráhy na úraze a ani příčinné souvislosti mezi příhodou v dopravě a nehodou, a právem obě nižší stolice žalobu zamítly.

Čís. 4316.

Odkazovníkům nepřísluší nárok na byt po zůstaviteli dle §u 1116 a) obč. zák. a §u 6 zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 85 sb. z. a n. Ku pokračování v nájemní smlouvě dle §u 1116 a) obč. zák. se nevyžaduje zvláštní projev vůle. Na tom, komu dědicové trpí, by setrval v bytě zůstavitelově, nemůže se pronajímatel domáhati vyklizení.

(Rozh. ze dne 30. října 1924, Rv I 1032/24.)

Vilma B-ová, jež obývala byt v domě žalobcově, dala část bytu do podnájmu žalované, již též v závěti obmyslila odkazem. Po smrti Vilmy B-ové domáhal se žalobce na žalované vyklizení bytu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Opodstatněn jest odvolací důvod nesprávného právního posouzení rozepře, vrcholící v tom, že první soudce, zamítnuv žalobu, mylně použil předpisů §u 1116 a) obč. zák. a §§ 6 (1) zákona o ochraně nájemníků ze dne 26. dubna 1923, čís. 85 sb. z. a n. První soudce zjistil skutkově, že v červenci 1922 byla mezi Vilinou B-ovou a žalovanou ujednána nájemní smlouva, podle které Vilma B-ová pronajala žalované jeden pokoj a spoluužívání kuchyně za čtvrtletní nájemné 281 Kč 85 h a že smlouva tato trvala až do úmrtí B-ové, pokud se týče že těmito smluvními stranami nebyla zrušena. Dále zjistil první soudce skutkově, že po smrti Vilmy B-ové osobuje si žalovaná nakládání s celým bytem a pronajal dále pokoj, jež měla sama v podnájmu a nastěhovala se do pokoje, Vilinou B-ovou obývaného. Tato skutková zjištění soudu první stolice jsou uplatňovanými odvolacími důvody nedotčená a má je dle §u 498 odstavec první c. ř. s. také odvolací soud položit za základ svému rozhodnutí. Již z těchto skutečností a předpisů §u 19 obč. zák. plyne, že se žalobce právem domáhá vyklizení a odevzdání bytu na žalované. Ustanovení §u 1116 a) obč. zák.,

že nájemní smlouva smrtí jedné ze smluvních stran nezaniká a že nájem bytů, zemře-li nájemník, mohou, nehledíc na ujednanou dobu, býti zrušeny jak nájemníkovými dědici, tak i pronajímatelem tím, že se zachová zákonná výpovědní lhůta, bylo po dobu platnosti zákona o ochraně nájemníků předpisem Šu 6 zák. ze dne 26. dubna 1923, čís. 85 sb. z. a n. — nyní Šu 6 zák. ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n. — zúženo tak, že po nájemníkově smrti vstupují v nájemní smlouvu jeho dědicové, kteří, nemajíce vlastního bytu, bydlili v jeho bytě v době jeho smrti. Ze skutkových zjištění, výše uvedených plyne, že žalovaná není dědicem Vilmy B-ové (§ 532 obč. zák.), nýbrž toliko její odkazovnicí (§ 535 obč. zák.), že nemůže podle Šu 547 obč. zák. pozůstalost jako takovou představovati a že již touto její vlastností jest vyloučeno, by mohla míti proti žalobci jako pronajímateli bytu Vilmy B-ové nárok na pokračování v nájemní smlouvě podle Šu 6 zákona o ochraně nájemníků. Avšak ani podle Šu 1116 a) obč. zák. nemůže žalovaná takový nárok míti, poněvadž i toto zákonné ustanovení platí toliko na prospěch dědiců, nikoliv však odkazovníků. Má-li žalovaná z podnájemní smlouvy s Vilmou B-ovou nějaké nároky, mohla by je uplatňovati toliko proti její pozůstalosti (§ 531 obč. zák.), nikoliv však proti žalobci, a i proti pozůstalosti toliko v rozsahu původní podnájemní smlouvy, podle níž však předmětu podnájmu již neužívala, když pronajatý jí pokoj dala do užívání jiným a sama začala užívat i užívá pokoje, Vilmou B-ovou užívaného. V poměru k žalobci užívá žalovaná bytu bez jakéhokoliv právního důvodu a jest žalobce již mocí svého vlastnického práva k domu, v němž byt ten jest, oprávněn žádati na ní, by byt ten vyklidila a jemu odevzdala (§ 354 obč. zák.) a žalovaná nemůže splnění této svojí povinnosti odpírati, poukazujíc na právní poměr o témž bytu mezi žalobcem a pozůstalostí po Vilmě B-ové, poněvadž pro skutková zjištění, výše uvedená a zákonné předpisy již naznačené, nemohly a nemohou na ni žádné nároky pozůstalosti proti žalobci z oné nájemní smlouvy býti převedeny.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by, doplně řízení, ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jest dáti za pravdu názoru odvolacího soudu, že žalovaná, není-li dědičkou, nýbrž jen odkazovnicí zemřelé nájemnice sporného bytu, nemůže na tento byt vznášeti nároky, vyhrazené Šem 1116 a) obč. zák. a Šem 6 zákona o ochraně nájemníků toliko dědicům. Jest v zásadě správným též názor odvolacího soudu, že vlastník domu jest již mocí svého vlastnického práva k domu oprávněn žádati (§ 354 obč. zák.), by osoba, jež by bytu v jeho domě bez jakéhokoliv právního důvodu užívala, jej vyklidila a jemu odevzdala. Ale nesprávným jest názor odvolacího soudu, že na žalovanou nemohly býti převedeny žádné nároky pozůstalosti po Vilmě B-ové proti žalobci z nájemní smlouvy mezi žalobcem a Vilmou B-ovou. Přísluší-li totiž sporný byt, touto smlouvou najatý, nyní podle Šu 1116 a) obč. zák. dědicům zůstavitelky a tito trpí, by žalovaná strana bytu užívala, mohla by žalující strana,

domnívá-li se, že nejsou oprávněni, přenechati užívání bytu žalované, domáhati se nápravy žalobou na ně, ale proti žalované straně vyklizení vymáhati není oprávněna. Bylo by proto bývalo žalobu zamítnouti. Toho času však o tom ještě konečně rozhodnouti nelze, neboť není zjištěno, zda sporný byt skutečně dědicům Vilémy B-ové přísluší. První stolice jest názoru, že nájemní smlouva dosud trvá, protože žalobce ani netvrdí, že tím neb oním způsobem zanikla. Ale tento právní závěr není správným, neboť bylo na žalované, aby žalobě, opírající se o žalobcovo právo vlastnické, odporovala tvrzením a důkazem, že jí přes to jako podnájemníci z důvodu nájemní smlouvy, uzavřené se zůstavitelkou a přešedší na její dědice, nárok na užívání bytu přísluší. Odvolací soud nesdílí tento právní názor soudu první stolice a zdá se, že přiklonil se k názoru opačnému, zjistiť ze spisů o pozůstalostním řízení, dosud ovšem ještě neskončeném, že pozůstalost po Vilmě B-ové nezaplatila žalobci nájemného z bytu a neprojevila vůle, v její nájemní smlouvě pokračovati. Avšak ani tento právní závěr není správným, neboť podle §u 1116 obč. zák. se nájemní smlouva smrtí jednoho ze smluvníků neruší, není tudíž ani třeba projevu vůle, v nájemní smlouvě pokračovati, naopak je třeba, má-li nájem bytu býti zrušen, aby buď dědici aneb pronájemce jej rozvázali, ať již vzájemnou dohodou nebo zákonnou výpovědí, při které pronájemce ovšem musí po případě též šetřiti předpisu §u 6 (1) zákona o ochraně nájemníků. Nezbyvá proto, než aby bylo bezpečně zjištěno, zda nájemní smlouva dosud trvá či zda byla zrušena, ať již vzájemnou dohodou, třeba i mlčky učiněnou, aneb jiným způsobem. Nezáleží na tom, že se dědici k pozůstalosti Vilmy B-ové dosud snad nepřihlásili, neboť v tomto případě stačí, když osoby k dědictví a tím také k pokračování ve smlouvě podle §u 1116 a) obč. zák. povolané, po případě opatrovník pozůstalosti (§ 811 obč. zák.) učiní ona prohlášení, kterých je třeba, aby bylo jasno, zda zákonné nároky na byt uplatňují či zda nastalo zrušení nájemní smlouvy.

Čís. 4317.

Dopravní řád železniční.

Pokud jest dráha povinna vybrati od příjemce a zaplatiti odesílateli dobírku, třebas nemohla zboží příjemci dodati a byla nucena za ně zaplatiti.

Třebas nebyly v železniční dopravě s Maďarskem dobírky přípustny, jest dráha, přijavši poukaz odesílatele na dobírku, povinna jej splniti.

(Rozh. ze dne 30. října 1924, Rv I 1080/24.)

Odesílatel zaslal v roce 1918 z Prahy zboží firmě V. do Budapešti a dodatečným příkazem v roce 1921 přikázal dráze vybrati na zboží dobírku. Ježto mu nebyla dráhou dobírka vyplacena, domáhal se na dráze její výplaty. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.